

INTERVIEW KINDERARTS NICO VAN DER LELEY VECHT AL JAREN TEGEN ALCOHOLGEBRUIK ONDER JEUGD

'Sterke drank in de ban op studentenclubs'

Als 'pitbull' beet de Delftse kinderarts Nico van der Lely zich vast in de strijd tegen alcoholconsumptie onder jongeren. Met zijn derde boek probeert hij zijn boodschap nog een keer over te brengen. „Als men het dan niet heeft begrepen, ga ik wilgen knotten!”

Maurice Gispén

Hij drinkt zelf heus wel eens een biertje. En dat ene biertje is misschien niet zo erg. Maar wel als het veel glazen zijn en vooral als de drinker jong is. Nog steeds dringt dat niet door bij kinderen, maar ook niet bij ouders. De kinderarts strijdt daarom al heel lang in binnen- en buitenland tegen het drinken van alcohol door tieners (en volwassenen). De strijd is nog niet gestreden, ziet hij op de alcoholpoli-kliniek in het Reinier de Graaf-ziekenhuis in Delft - één van de twaalf in het land. Hier komen regelmatig tieners met een alcoholvergiftiging binnen.

Met zijn derde boek probeert hij zijn boodschap nog één keer over te brengen. Want ook al is dat ene biertje misschien niet slecht, er moet wel iets veranderen in ons drinkgedrag. Hij ziet het als zijn taak als arts om jongeren te beschermen. Dat voelt soms als vechten tegen de bierkaai. Zeker met grote bedrijven in de alcoholindustrie die hard hun best doen jongeren aan zich te binden. „Als je de oorlog wilt winnen, moet je volgens mij bij de ouders zijn. Kinderen groeien op met het idee dat het normaal is om op dinsdag aan het eind van de dag een glas wijn op de bank te drinken. Maar als je elke dag een glas rode wijn drinkt, stijgt de kans op borstkanker met 12 procent.”

Ouders

Wanneer hij dit aan jongeren vertelt die na een alcoholvergiftiging in het ziekenhuis belanden, zijn ze vaak snel 'verkocht'. Waarom is dit hun nog niet eerder verteld, vragen ze zich dan af. Maar de grootste verantwoordelijkheid ziet de kinderarts vooral bij de ouders. Voor hen schreef hij dan ook zijn derde boek, *Stop met alcohol voor jongeren*, dat deze week gepubliceerd is.

Begin deze eeuw beet hij zich als een pitbull vast in alcoholgebruik onder jongeren. „Iemand verteld mij ooit dat je het leven kan opschrijven op drie bierviltjes.” Ironisch genoeg zijn het juist die bierviltjes die hem zijn bijgebleven. „Op het eerste viltje komt een gezinnetje. Een huis kopen en een nieuwe fiets, dat soort dingen. Daarna komt carrière.” Dit mag voor Van der Lely nooit langer duren dan tien jaar. „Tien jaar een opleiding, tien jaar klinieken opzetten in Nederland, nu wil ik naar België.” Dit is volgens hem een goede peri-

Nu gaan Nederlandse jongeren naar België om te drinken en dan belanden ze daar in de sloot

- Nico van der Lely

ode om vervolgens 'het stokje over te dragen'. En bierviltje drie? „Dat je iets voor de samenleving doet. Het belangrijkste kenmerk daarvan is dat niemand hoeft te weten dat je dat doet.” Met die gedachte probeert hij ook kinderen en ouders die na een alcoholvergiftiging in het ziekenhuis terecht komen, te helpen hun blik op de toekomst te richten.

Hoe hij dat zelf als ouder deed? „Mijn kinderen zijn niet representatief. Mijn kop komt altijd op tv als het over dit onderwerp gaat. Zij zijn nu boven de twintig. Ik weet niet wat ze allemaal hebben gedaan en geleerd van wat ik doe.” Het gaat dan ook niet - alleen - om zijn kinderen, benadrukt hij meteen.

Zijn 'laatste' werk is een nieuwe poging om het tij (verder) te keren. Want te veel alcohol drinken, vooral op jonge leeftijd, vergroot uiteindelijk de kans op zeven soorten kanker.

„Iedereen fietst tien keer een berg op voor kankerpatiënten. Maar je moet er juist voor zorgen dat je geen kanker krijgt. Dat is belangrijk.”

Ziekenhuismedewerkers kunnen dat volgens hem uiteindelijk niet meer bijbenen. „We hebben voor 80.000 kinderen in de regio maar zevenentwintig bedden.” Jongeren met een alcoholvergiftiging lopen op de korte termijn gezondheidsrisico's. „Jongens worden agressief, meisjes juist depressief.”

Als je de oorlog wilt winnen, moet je volgens mij bij de ouders zijn

- Nico van der Lely

De beste plek om deze kennis de wereld in te slingeren, is volgens Van der Lely juist buiten de vier muren van het ziekenhuis. Daarom delen 25 experts in zijn boek hun visie op alcoholgebruik onder jongeren. Van burgemeester Marja van Bijsterveld, die schrijft over het drinkgedrag van studenten, tot multimiljardair Chris Oomen die schrijft over de verantwoordelijkheid van de overheid en sportbonden.

Hoewel hij vindt dat er nog een lange weg te gaan is, zegt Van der Lely met trots dat er ook heel wat mijlpalen zijn bereikt in de afgelopen jaren. Sinds 2009 zijn er geen alcoholreclames meer op televisie voor negen uur 's avonds. Is de leeftijds-grens voor het drinken van alcohol in 2014 van 16 naar 18 jaar verhoogd. En accepteert een meerderheid van de ouders het niet meer dat hun kinderen drinken voor hun 18de.

Tijdens gesprekken met jongeren hoorde hij bijvoorbeeld dat er volgens studenten in Delft meer kranten moeten komen op de verenigingen. Zodat studenten ook eens water kunnen drinken tussendoor.

Ook neemt hij het drinkgedrag in het buitenland als voorbeeld. „In Italië wordt een beetje wijn aangelengd met water en worden de hele avond borden pasta gegeten. En dat glaasje wijn is alleen voor de verjaardag van oma.” Dat bewust omgaan met het drinken van alcohol is volgens hem cruciaal. „Elke sigaret is slecht, maar niet elk biertje hoeft slecht te zijn.”

Dat studenten drinken, begrijpt hij wel. Aanmoedigen doet hij het natuurlijk niet. „Als student dronk ik ook bier, maar verder was er niks anders.” Dat die keuze er niet was, maakte volgens hem de kans op een vergiftiging ook kleiner. Aangezien de alcoholvergiftigingen die hij voor-

▲ Nico van der Lely schreef zijn derde boek over alcoholgebruik onder jongeren.

FOTO NICO SCHOUTEN

bij ziet komen juist komen door een grote hoeveelheid sterke drank in een korte tijd. „Sterk is waar verenigingen ook aan verdienen. Als stip aan de horizon heb ik dat de verkoop op verenigingen weer teruggedraaid wordt naar alleen bier.”

Een volgende stap die onder zijn 'tienjarenplan' valt, is het verhogen van de leeftijds-grens voor alcohol in België. „Nu gaan Nederlandse jongeren naar België om te drinken en dan belanden ze daar in de sloot.” Terwijl Van der Lely langzaam naar het zuiden vertrekt, draagt hij het stokje over aan de 'volgende generatie' onderzoekers.

„Dit is mijn laatste boek”, zegt hij. „Als mensen het dan nog niet hebben begrepen, ga ik wilgen knotten!” Wel benadrukt hij meteen dat zijn vrouw daar geen snars van gelooft. „Zij roept dat er waarschijnlijk toch wel weer een boek komt.”